I. BUZDUGAN

MIRESME DIN STEPĂ

POEZII

BUCUREŞTI
EDITURA LITERARĂ A CASEI ŞCOALELOR
1922

ION BUZDUGAN

MIRESME DIN STEPĂ

POEZII

BUCUREȘTI
EDITURA CASEI ȘCOALELOR
1922

Tu, Care veşnicului haos
I-ai dat lumina dimineţii
Şi Lumilor din vechi repaos
Le-ai hărăzit mişcarea Vieţii;

Tu, Care m'ai zidit pe lume
Dup'al Tău chip şi-asemănare:
Cu trup din trupul albei hume
Şi suflet din senin şi soare;

Tu, Care mi-ai sădit avântul
In suflet, spre Nemărginire:
Desleagă-mi, Tainice, Cuvântul,
Să-ţi cânt eterna Nemurire!..

Mi-ai dat Tu inimii să guste
Din cupa zărilor de aur
Beţia nopţilor auguste,
Incununate 'n veci cu laur;

Mi-ai dat şi sufletul să bee,
In cramele singurătăţii,
Spumosul vin de curcubee,
Stors din ciorchinii dimineţii...

Dar zorii când mijeau să rupă
Tăria nopţii şi-a tăcerii,
Mi-ai dat să beau din neagra cupă
Otrava dulce a Durerii...

De-atunci prin vremi făptura-mi duce
Povara păcătoasei tine,
Şi sângerând mereu sub cruce
Imi sui calvarul către Tine!...

De biciul Tău de foc și grindeni.
Făptura nu mi-o pot ascunde:
Căci pururea și pretutindeni
Neîmblânzitu-Ți ochi pătrunde!..

Târând vremelnicia humei
Și străbătând spinoasa-Ți cale:
Mi-ai dat s'aud suspinul Lumei
Și toată pământeasca jale:

Mi-ai dat urechilor s'audă,
Cum geme 'n piept de stânci isvorul,
Și patima cum geme crudă,
Când clocotește 'n inimi dorul!..

Mi-ai dat s'aud ritmat cum bate
Ca marea 'n țărm al vieții sbucium,
Și doine triste, necântate,
Cum plâng în tânguiri de bucium!..

Cum se urzesc a vremii arii
De jale şi de veselie,
Şi'n codru cum vuesc stejarii,
Când freamătă a vijelie...

In noaptea plină de misteruri
Ascult în pace cum se cerne
Cu psalmodiile din ceruri
Cântarea sferelor eterne...

Şi desluşesc în miez de noapte
Gândirea liniştei adâncă,
Fiorul tainicilor şoapte
Şi visul şoimilor din stâncă...

In tot ce-aud şi'n tot ce n'aud,
In tot ce-a fost, va fi şi este:
Pre Tine, Doamne, eu te laud
In cântul strofelor aceste!

Tu drept comori mi-ai dat povestea
Şi drept toiag mi-ai dat Cuvântul:
Şi imnul meu, purtându-Ţi vestea,
Slăvind va răscoli Pământul!..

Tu-aprinzi pe bolţile 'nstelate
Lumina candelelor pale;
Eu peste tot şi peste toate,
Văd urmele Fiinţii Tale.

In brazda negrelor ogoare,
Pe lanul auriu de pâne:
Văd rodnicia-Ţi creatoare
Şi dărnicia Ta, Stăpâne!

In tot ce sufere şi luptă,
In om, în fluture, în floare:
Eu văd un strop de viaţă ruptă
Din Viaţa Ta nemuritoare!

Şi 'n tot ce mişcă Universul
Cu Lumile din crugul Vremii:
Vibrează Cugetu-Ţi, ca versul,
In ritmul strofelor Poemii!...

Fii binecuvântat, Părinte,
Stăpân pe-a lumii 'mpărăţie;
O, lasă-mi inima să-ţi cînte
Mărirea Ta, mărire Ţie!..

Iar în preziua mântuirii,
Să mă împărtăşeşti cu Tine:
O, Tu, isvor al Nemuririi,
Lumina veşniciì Lumine!...

IN STEPĂ.

FLORI DIN STEPĂ

Voi, miresmate flori albastre,
Ce răsăriţi sfios în cale
Din sânul câmpurilor noastre,
Copii hrăniţi cu chin şi jale...

Copii orfani, copii sălbatici,
Voi creşteţi, creşteţi în buistru:
Sub codrii deşi şi singuratici
In ţara dintre Prut şi Nistru...

Cu căprioarele şi cerbii,
Acolo'n bălării de stepe,
Vorbiţi mereu prin şoapta ierbii,
Dar cine limba vă pricepe?...

Căci jalba voastră 'ndurerată
Să pierde'n vijelia vieţii:
Ca valu'n marea volburată,
Ca fumul în albastrul ceţii...

Dar astăzi, florilor sihastre,
Sulcină, cimbru şi năvalnic:
A voastre-s largurile-albastre,
Al vostru e tot câmpul falnic!

* * *

Pe verzile câmpii şi dealuri,
Sub ploaea razelor de soare:
Săltaţi în legănări de valuri
Voi, florilor mirositoare!

Din rouă 'ncingeţi curcubee
In zori de purpuri sclipitoare:
In ochii voştri se scântee
Mărgele de mărgăritare...

Sub gene lacrimi de rubine
Lăsaţi să picure'n şiraguri:
Să vie roiuri de albine —
Să vă adune mierea'n faguri...

Şi tot ce-i viu — o sărutare —
Să vă aducă, dimineaţa;
Din proaspătul nectar de floare—
Să-şi îndulcească'o clipă viaţa!..

IN BUGEAG

Priveşte'n lung şi'n lat pământul:
Covoare verzi de stepe ;
Neastâmpărat se plimbă vântul,
Prin câmpul din Bugeag ;
O, cine jalea i-o pricepe
Drumeţului pribeag ?...

Tot câmp şi câmp, cât prinzi cu ochii !
Iar colo peste ripe,
Ca uriaşe negre drochii,
Stau morile de vânt
Cu sdrenţuitele aripe,
Lăsate la pământ...

Sub zările nemărginite
Se'nalţă cumpeni de fântâni
Pe lângă drumuri părăsite,
Dând semn la călător
Şi par'că-s cocostârci bătrâni,
Infipţi într'un picior...

Priveşte'n lung şi'n lat Bugeagul!
Ca largul lui îmi este
Sub cer şi sufletul, pribeagul...
O, cine v'a 'nţelege dorul
Şi jalnica poveste,
Ce-o poartă călătorul?!.

O, STEPA MEA!

Şi cât priveşti în jur şi'n larg cât vezi sub zare
Curg ape verzi de ierbi în valuri cu vâltori:
Priveşte în amurg, sau vei privi în zori —
Acelaş ocean, etern în frământare!...

Pe ierburi scânteind s'aprind mărgăritare
Şi curcubee ard în roua de pe flori,
Abia din când-în-când un stol fugar de nori
Şi-abate rătăcind o umbră călătoare...

O, stepă, stepa mea cu valuri de smarald,
Sub bolta de azur nemărginită mare,
Ah, lasă-mă'n balsam tot sufletul să-mi scald:

Să mă scufund pe veci în tainica-ţi vâltoare!
Să mă renasc un fir de iearbă, sau o floare,
Şi să mă legăn lin sub vântul verii cald!

NOAPTEA IN STEPĂ

Noaptea hergheliile
Pasc pe 'ntinsul stepelor,
Şi tresar câmpiile
De nechezul iepelor.

Dinţii armăsarilor
Rup din carnea ierbelor,
Zumzetul ţânţarilor
Moare 'n torsul gerbelor.

Privighează stelele
Poleind fânețele,
Iar prin ierburi Ielele
Joacă hostropețele...

Sar pe coama iepelor,
Coamele 'mpletindu-le
Și de-a lungul stepelor
Călăresc, gonindu-le...

Trandafirii zorilor
Luminează culmile,
Fluerul păstorilor
Iși îmbie turmile...

Cântecul tilincilor
Sfarmă depărtările,
Iar ecoul stâncilor
Infioară zările...

Plâng privighitorile
Şi suspină mierlele,
Iar pe câmpuri florile
Işi revarsă perlele...

PĂSTORII

Câmpia ațâpi în legănări de șoapte...
Tăcerea isvorând din neguri de fântâni
Se furișează 'ncet cu pași de lupi bătrâni,
Foșnind peste câmpii prin erburile coapte...

Iar turmele de oi în ugere duc lapte
Din câmp grăbind la muls în strunga dela stâni...
De pază 'n jurul lor stau veghetorii câni
Ce latră speriat din când-în-când în noapte...

S'aprinde focu'n zări și luminează dealul...
Ciobanii stau la foc, străjuitori de creste...
O doină plânge trist—ce-a fost și nu mai este—...

Cu vremea toate trec, și anii trec ca valul...
Ci numai voi, Păstori—o lume din poveste—
Voi singuri ați rămas cu Doina și Cavalul!...

NOAPTEA IN BUGEAG

Şi-a lăsat amurgul trist catapiteasma
Purpurie - albastră, de mătasă fină,
Câmpul îşi revarsă, tămâind mireasma
De fâneţe coapte — cimbru şi sulfină —.

Linişte şi pace peste tot se cerne,
Picurând din cupa zării de-alabastru,
Peste văi şi dealuri noaptea îşi aşterne
Şalul de 'ntuneric şi de cer albastru...

Herghelii pasc noaptea, sforăind pe stepe
Şi nechiază dornic armăsari din zare:
Clinchete-argintii de nechezat de iepe
La chemarea lor răspund din depărtare,
Şi câmpia 'ntreagă de fior, tresare...

* * *

Iarba se aprinde sub scântei de rouă
Şi sclipesc în noapte licurici albaştri,
Iar din cer cu stele căzătoare plouă
Peste 'mpărăţia de păstori sihaştri...

Stepa îşi îmbracă magica ei haină
Cu argint de lună şi safiri cusuta:
Fir cu fir de iarbă se şopteşte'n taina,
Fluture cu floare — dornic se sărută.

Ori-ce vietate în belşug să scaldă,
Ori-ce gâză-cântă, ori-ce ram — vibrează:
Căci în sărutarea dornică şi caldă
Noaptea cu pământul să îmbrăţişează.

* * *

Numai tu în taină, străjueşti în noapte,
Suflet singuratic, visător de stele,
Şi te tângui jalnic ierbelor în şoapte,
Ca vrăjit de-o Zină, fermecat de Iele...

Tu privirea tristă ţi-o porţi printre aştri
Şi din cer î-ţi pare că sclipesc sub gene
Doi luceferi galeşi — ochii ei albaştri,
Şi ca noaptea neagră — negrele-i sprincene.

Toată noaptea tainic dorul î-ţi aleargă
Pe aripi de visuri, colindând Bugeagul:
Pe întinsul stepei, pe câmpia largă
Rătăcind te poartă dorul tău, pribeagul...

PRISACA NOPŢII

Amurgul peste dealuri tăcerea îşi aşterne
Şi vuetul se stânge în zumzet de albine,
Iar roua înserării în lacrimi de rubine
Din slavă peste câmpuri încet-încet se cerne...

Priviţi la feeria apusului de soare,
Cum fulgue lumina şi razele cum joacă:
E cerul câmp în floare şi Noaptea e prisacă,
Iar stelele-s albine de aur, roitoare,
Ce se întorc din câmpuri, grăbite păn'la zori,
Cu mana sărutării miresmelor de flori...

De pază la prisacă pe nori stă Prisăcarul —
Bătrân cu barba albă şi pletele cărunte —
E Veghetorul veşnic, brăzdat de griji pe frunte,
Ce-şi priveghează Roiul, foind ca furnicarul...

Stăpânu-şi duce ochii în zări de luminişuri,
Privind la roiul harnic, scânteetor de muncă,
Albinele-i de aur cum vin în sbor din luncă
Pe căile lactee, dând zor la gredinişuri;
Luceafărul e matcă, stăpână şi dadacă,
Ce-şi cârmueşte roiul de stele în prisacă...

Privind la Roiul lumii Eternul Meşter Faur
Rămâne dus pe gânduri, apoi se 'nseninează,
Văzând belşugul muncei şi c'un custor rătează
Din stupii de 'ntuneric un fagure de aur:
Priviţi cum tae faguri — felii din luna plină —
Din care curge miere în lacrimi de lumină!

In noaptea asta plină de farmec şi mister,
Din cuibul meu de iarbă, de cimbru şi sulcină,
Privesc la furnicarul albinelor din cer
Şi a-şi vrea să fiu în lume o harnică albină
Ce făureşte pururi în noaptea ei opacă:
Stăpânului să-i dărui în veşnica-i Prisacă
Prinosul meu de miere în faguri de lumină!

AŞI VREA SĂ FIU O STANĂ

Eu aşi vrea să fiu o stană,
Piatră care 'n veci nu geme,
De pe-o culme diafană
Să privesc în zări, departe:
Până dincolo de Moarte,
Până dincolo de Vreme!..

Noaptea să privesc la stele,
Care tremură pe lacuri,
Incrustând de foc mărgele,
Să privesc cum scapără
Stelele din tabără,
Perind veacuri după veacuri...

Eu aşi vrea să fiu o piatră,
Piatră albă de pe şesuri:
Să ascult în nopţi cum latră
Ţâncii câmpului la stele,
Iar pe trunchiul vieţii mele
Ciripind un stol de presuri...

Eu aşi vrea să fiu isvorul,
Care 'n albia adâncă
Curge, legănându-şi dorul,
S'ascult ritmul cântului,
Inima Pământului,
Cum să sbate 'n piept de stânca.

Eu aşi vrea să fiu o floare,
Cupa pentr'o viaţă nouă,
Cupă pentru stropi de soare;
Razele de curcubee,
Sufletul din ea să-mi bee,
Ca un proaspăt strop de roua!...

Eu aşi vrea să fiu o Stană,
Piatră, care 'n veci nu geme,
De pe-o culme diafană,
Să privesc în zări, departe:
Până dincolo de Vreme,
Până dincolo de Moarte!

SUB VRAJA TRECUTULUI

SUB VRAJA TRECUTULUI

In amurg, pe furiş mi-ai dat ochii,
Ochi de cer şi'nflorit liliac:
Tu vâsliai, spintecând negrul lac,
Eu sorbiam crinii albelor rochii
Şi doi ochi — două adâncuri de lac...

In tăcerea'nserării divină
S'aprindeau ale nopţii făclii,
Despicând de'ntuneric felii
Cu pumnale-aurii de lumină...
Şi-aprinzând peste lacuri făclii...

Colo'n vale, la poalele crestii,
Desmerdam sînul tău, ca un crin,
Şi-mi părea orice foşnet de trestii
Un oftat, un regret, un suspin,
Îmi părea orice foşnet de trestii...

Azi nimic viaţa mea nu regretă,
Căci, vai, toate cu vremea se scurg!
Doar sub geana de zări violetă,
Aplecată pe vâsle'n amurg,
Văd ca'n vis alba ta siluetă,

Răscolind amintirile mele,
Ca'n adâncul nocturnului lac,
Incrustat cu rubine de stele...
Eu ascult singuratic şi tac,
Susurând amintirile mele...
Eu le-ascult singuratic şi tac...

ISPITA STELELOR

Când stelele-şi aprind văpaea
Privirilor de astre,
Amurgu-şi fâlfâe bătaea
Aripelor albastre...

Din noaptea de singurătate,
Urzind pe raze sborul,
Spre depărtările 'nstelate
Mă ispiteşte dorul...

Mă poartă sufletu'n tăcere
Spre voi, eterne stele:
Căci foc din vasta radiere
Sunt gândurile mele!

RÂNDUNICĂ

O, tu, ce ocolești pământuri
Și foarfeci zările cu sborul,
Tu, care porți în suflet dorul
Nemărginitelor avânturi...

O, tu, ce vii din cerul tainic,
Se-aduci solia primăverii,
In lumea jalei și-a durerii,
Fii și nădejdii mele crainic!...

Oprește-ți, rândunică, sborul
La draga mea sub ferăstruică
Și'n cântul tău de păsăruică,
Suspină-i plânsul meu și dorul...

In cânt să-i spui iubitei mele,
Că maci de foc ard pe coline,
Că toate cuiburile-s pline,
De cântece și rândunele...

Și numai cuibul meu sub soare,
Stă pustiit, stă în ruine,
Căci Rândunica mea nu-mi vine.
Zadarnic o aștept din zare!...

O, tu, ce vii din cerul tainic,
Se-aduci solia mângâerii
In lumea jalei și-a durerii,
Fii și iubirii mele crainic!

Cu doru-mi pribegind în lume
Tu, rândunioară călătoare,
Avântă-ți sborul către soare,
Slăvind în cânturi al ei nume!

Și'n primăveri suspină-i, cântă-i,
Din depărtarea aurită:
Iubirea mea nețărmurită,
Și numele binecuvântă-i!...

PE CALEA PORUMBEILOR

O, fermecătoare Zână, porumbiţă dalbă,
Inima-mi din stropi de sânge ţi'mpleteşte salbă;
Către zorii dimineţii ţi-ai luat tu sborul,
Fluturând din aripi albe-fluturi de ninsoare —
Visul pe sub nori te poartă şi te 'mbie dorul:
Calea ta e de lumină, de azur şi soare!...
O, Iubire preacurată, porumbiţă dalbă,
Sufletu-mi din stropi de lacrimi ţi'mpleteşte salbă!

Du-te 'n stol cu porumbeii visurilor mele,
Du-te calea de lumină tainic sol la stele:
Dorul meu nestins deapururi pe sub nori te poarte!
Dar, când flutură naframa umbrele 'nserării,
Tu pe căile albastre din cer, de departe,
Vino, porumbiță dalbă, la cuibul durerii;
Eu te-aştept în pragul porţii dorurilor mele,
Eu te-aştept în pragul nopţii, călător din stele...

Cuibul tău e cuib de visuri — sufletul din mine,
Hrana ta e hrană dulce — inima din mine —
Pâlpâind ca un grăunte, roşu, de jăratic,
Ea te-aşteaptă, porumbiţo, sol primăvăratic,
S'o sfâşii în ghiare roze — cină serii dulce —
Iar apoi în cuibul tainic, foamea potolindu-ţi,
Lângă sânu-i, ca 'ntr'un leagăn, tainic să te culce,
Toată noaptea, până 'n ziuă, dorul legănându-ţi!..

ICOANE VECHI

LA MĂNĂSTIRE

Jos, sub poalele de munte,
Cu păduri adânci pe creste:
Işi înalţă alba frunte
Mănăstirea Maicii-Preste.

Când priveşti din departare
La chiliile obscure:
Vechea mănăstire pare
O prisacă în pădure.

Dimineața toaca-toacă,
Maicele chemând la rugă:
Fierbe roiul în prisacă
Solii pleacă pe irugă.

Sara toaca iarăși sună,
Chiamă solii de la muncă:
Maicele grăbit s'adună,
Ca albinele din luncă.

Pe cărări amurgul vine
Peste văi și peste piscuri:
Cumpenele de fântâne
Ard sub zări, ca niște pliscuri...

Chiamă toaca la vecerne
Ucenicele tăcerii,
Pacea Domnului să cerne
Picurând din cupa serii...

Noaptea îşi coboară calmul
Armoniilor divine,
Corul intonează psalmul
Laudelor serafine:

*

«Pune gurii noastre lacăt,
Ca la poarta mănăstirii,
Calea vieţii sue 'n treacăt,
Lungă-i calea mântuirii.

Zăvoreşte-ne cuvântul
Şi încue-ne'n tăcere:
Să fim mute ca mormântul,
Ingropând ori-ce durere.

Viaţa noastră-i trecătoare,
Lumea-i mlaştină temută,
Fericirea-i strigătoare,
Suferinţa este mută...

Lăudat să fie Cerul
Şi-a tot creatorul soare:
Ochiul Lumii şi clucerul
Porţilor mântuitoare.

Lăudat fie Pământul
Şi Luceafărul de seară:
Candelă de aur sfântă
Pentru Pururea Fecioară.

Lăudat să fie Domnul
Peste ceruri şi abisuri,
Care ne păzeşte somnul
De fermecătoare visuri...

Lăudate prin unghere
Candele tremurătoare:
Ochi nestinşi de privighere
Lângă paturi de fecioare...

Toată grija cea lumiască,
S'o lăsăm în pragul zilei;
Noaptea să ne dăruiască
Binecuvântarea milei»...

*

Trec sfios de la vecerne
Ucenicele tăcerii,
Harul Domnului se cerne,
Picurând din cupa serii...

Chiamă clopotele'n plângeri
Oştile Dumnezeirii:
Să pogoare'n noapte îngeri,
Strajă sfântă mănăstirii...

Şi cum trec stingher în noapte,
Văd chiliile - adormite:
Umbra lor mi 'ngână 'n şoapte
Taina vieţii chinuite...

Straja adormì la poartă...
Numai *tu* stai la fereastră:
Visul călător te poartă.
Pe aripa lui maeastră...

Gândul îţi urzeşte mreaja
Dragostei din alte vremuri:
Tu, chip sfânt, cuprins de vraja
Nălucirii, te cutremuri...

Căci în inima-ţi s'aprinde
Tainic candela Iubirii:
Dorul lumei te cuprinde
In pereţii mănăstirii...

Tu ţi-ai pus de voie jugul
Şi te-ai depărtat de lume,
Dar te mistue, ca rugul,
Focul ne'mpăcatei hume...

Şi în fiecare sară
Tu-ţi reînoeşti îndemnul
Şi în candela bizară
Laşi să scadă untdelemnul...

Dar din hăul de 'ntuneric,
Din adâncul de mistere:
Ochiul candelei feeric
Străjueşte prin unghere...

Tu îl stângi, iar el învie —
Ca un mugur de lumină —
Şi tot sufletul ţi 'mbie
Licărirea lui divină...

Dar mai aprigă, mai cruntă,
Lupta 'n noapte se încinge:
Inima-ţi de chin se 'ncruntă,
Patima-ţi pe rug se frânge...

Ştiu, că alba-ţi chilioară
Poate-ascunde'n ea o sfântă:
Dar un suflet de fecioară
Şapte demoni îl frământă...

Noaptea umbrele-şi întinde
Peste turnurile lucii:
Luna razele-şi aprinde,
Scăpărând pe vârful Crucii.

VINEREA PATIMILOR

Cucernic cântă clopotele
Sub bolta întunerică,
In murmur tainic șopotele
S'adună la biserică.

Suspină depărtările,
Rupând tăria somnului,
Prin noapte duc cărările
Spre casa sfânt'a Domnului.

De tămâierea florilor
Pe câmp e mirodenie...
Cu trandafirii zorilor
Tot satul e la Denie...

Inchină toţi plocoanele
De sufletul părinţilor,
Şi par'că plâng icoanele
De patimile sfinţilor

Ard stelele făcliilor
In jurul Iairului:
Bătrânii cu copii lor
Ascultă viaţa *Mirelui*...

Se'nalţă semnul Crucilor...
Şi lumea-şi plânge patimile
Greşalelor şi muncilor...
— O, Doamne sfinte, iartă-mi-le!»...

Din buze, ca tăciunile,
Şoptind plâng Magdalinele...
Se'nalţă rugăciunile —
Din inimi cu suspinele...

Iar, când răspund cântările
Ertarea răstignitului,
Suspină lung oftările
De patima *Iubitului*.

Se duc la spovedanie
Şi-i spun amarul, jalele...
Iar preotul ia danie,
Iertându-le greşalele.

Şi uşurate Miile...
Duc dragoste copiilor,
Cum duc miros tămâiele
Din florile câmpiilor.

CĂSUȚA VECHE

Căsuță veche de pe vale,
De ce stai tristă și cernită,
Ca o bătrână gârbovită,
Cu ochii tulburi, plini de jale,
Ce de sub streșina de gene
Se uită lăcrămând în zare...
Căsuță veche, părăsită,
Perdută'n hău de buruene,
Pe cine aștepți cu nerăbdare?

Te înţeleg: aştepţi stăpânul,
Care ţi-a fost fecior şi frate,
Şi gospodarul cu dreptate...
Tu i-ai ştiut în viaţă chinul
Şi sbuciumele desnădejdii,
De tine n'a avut el taine,
Căci ţi le-a'mpărtăşit pe toate:
Voi aţi purtat aceleaşi haine,
Aceleaşi sarcine şi dăjdii!...

In dimineţi de primăvară,
Tu îl treziai din somn cu zorii,
La plug să'njuge boişorii
Şi să pornească spre ogoară,
Iar sara l'aşteptai la poartă,
Când va sosi el de pe luncă
Odată cu semănătorii:
Flămând şi istovit de muncă
Cu tine cina s'o împartă...

Dar într'o zi, pe neașteptate,
Pe capul tău căzu năpaste:
Stăpânul tău s'a dus la oaste,
Rămasa-i tu'n singurătate!...
S'a dus să lupte cu păgânii...
Sosiau din crunta bătălie
Vești--când mai bune, când mai proaste,
Azi timpu-ar fi și el să-ți vie,
Căci s'au întors de mult vecinii...

Sosi-va primăvara iară
Și toți vecinii tăi cu zorii
Vor înjuga la plug Bujorii
Să tragă brazdă pe ogoară...
Și numai plugul tău cel harnic
Cu biata sora lui — boronă,
V'or zace trist, plângând cu zorii,
Și rugini-vor sub șopronă,
Stăpânul așteptând zădarnic!...

MAMA

Pe prispa bujlei, nevăpsită,
O maică gârbovă, bătrână
Stă, încălzindu-se la soare:
Cu furca 'n brâu, cu fusu 'n mână,
Cu ochii tulburi, ca prin sită,
Priveşte lăcrămând în zare...

Aşteaptă ea din zori în noapte,
Să-i vie un răvaş cu veste
De la fecioru-i dus la luptă,
De mai e viu şi unde este:
Căci, vai, de doru-i nu mai poate,
Şi inima-i de chin e ruptă...

Atâta mai avea la vatră
Şi ea — un stâlp al bătrâneţii —
Un biet fecior voinic, cuminte,
Frumos, ca zorii dimineţii:
Cu braţ de fier, ce sfarmă piatră,
Cu suflet vrednic, ce nu minte...

*

Orfan, rămas de suferinţă,
De mic copil — nămit ca slugă —
El a slujit cu cinste satul
Cu turma 'n câmp, cu trişcă 'n glugă...
Iar azi cu cinste şi credinţă
Sluješte Ţara şi'mpăratul...

El n'a avut moşie 'n ţarnă,
Pământu'-l stăpânesc bogaţii,
Nici turme n'a avut pe luncă...
A fost şi el — ca toţi argaţii —
Un rob, muncind din vară 'n iarnă,
Stăpân pe braţul lui de muncă...

Avea şi el o biată mamă,
Ca o icoană de veghere,
Cu care îndură năcazul
Şi jugul vieţii cu durere...
Azi singură e biata mamă,
Iar fiu-i la război, viteazul...

*

Sub bolta zărilor cernite
Coboară, treaptă după treaptă,
In noapte soarele vieţii...
Iar maica tot în prag aşteaptă
Lumina zilelor trudite,
Toiagul sfânt al bătrâneţii...

Aşteaptă fiu-i zi şi noapte
In singuratica-i cocioabă,
Ca o icoană veche, ştearsă...
Bătrâna gârbovă şi slabă
Şopteşte neînţelese şoapte
Cu buza-i de tăciune, arsă...

In negre nopţi de vijelie
Din viaţa-i, licărind vremelnic,
Un muc de candelă se stânge,
Ca 'ntr'o biserică pustie...
Iar vântul la fereastră-i plânge
În glas de bocet prohodelnic...

BUNICUL

— Floare albă de cireş,
Floricică dalbă,
Bate vântul, tu te scuturi,
Albind ca un roi de fluturi,
Peste vechiu-mi bordeeş,
Impletindu-i salbă.

Las' să-şi scuture livada
Florile iubirii:
Fulgii, fluturând să-şi cearnă,
Alba vieţii mele iarnă,
Troenindu-mă 'n zăpada
Rece-a amintirii...

Fost-am, fost şi eu odată,
Flori de primăvară,
Un voinic şi-aveam o zână —
Ca o floare din grădină —
Aveam un odor de fată,
Ca o căprioară...

Părea zâna mea — crăiasă,
Eu — fecior de crai:
Eram doi cu scumpa dragă
Fericiţi în lumea 'ntreagă,
Şi-mi părea palat — bordeiul,
Şi pământul — rai...

Hei! e mult de atunci, nepoate
Vreme e de-atunci !..
Era Dunărea — şuviţă,
Erau munţii — moviliţă,
Şi lupoaicele tărcate
I-alăptau pe prunci !..

Lume nouă odrăsliră —
Ramură din ramuri:
Ca sulcina din poene —
Feți-frumoși și Cosânzene,
Din bordeiu-mi răsăriră
Plin un sat de neamuri...

Dar cu foc se 'ncinse zarea
Și s'au dus pe-rânduri
Toți la luptă cu dușmanii:
Și s'au irosit sărmanii,
Cum s'ar scutura-se floarea
Pulbere pe vânturi...

Și-au stâns viața în suspinuri,
Gârboavele mume:
Rând-pe-rând...s'au stâns cu toții...
Și feciorii, și nepoții...
Am rămas doar eu de chinuri —
Huhurez în lume —...

Am rămas... povară vieţii,
Ca un trunchiu sub cer...
Numai tu, orfanul tatei,
Mi-ai rămas din sânul gloatei:
Mângâiere bătrâneţii,
Neamului străjer!..

Să creşti nalt, ca'n codru bradul,
Şi vôinic stejar:
Tu pământul sfânt să-l aperi,
Şoim fulgerător să scaperi
Şi de-a lungul şi de-a latul
Ţării la hotar!..»

Şi la pieptu-i blând bunicul
Işi strânge vlăstarul
Tremurând în braţe slabe...
Iar din ochii stânşi cad boabe,
Harul sfânt stropind pământul
Cu mărgăritarul..,

IN PRIBEGIE

1916—17

SUFLETE PE DRUMURI...

O voi, chinuitoare drumuri,
Ce şerpuiţi sub nimbul zării,
Perind în ceaţa depărtării,
Ca 'n rotogoalele de fumuri...

Privesc la voi din culmi de dealuri,
Cum unduiţi, ca negre râuri,
Prin lanuri de secări şi grâuri,
Ce mişcă 'n argintate valuri...

Ca semn de suferință 'n cale
Se 'nalță Troiți la răscruce:
Căci fiecare drum își duce
Un suflet încărcat de jale...

Se duce chinuit stingherul
Drumeț strein fără de nume;
Vai, suflet, rătăcit în lume
Te va putea cuprinde cerul?

In care margină, eternă,
Tu vei găsi pe veci limanul,
Și unde lutul tău, sărmanul,
Se-va 'nfrăți cu sfânta ţernă?

SOARELE

Pe culmea munţilor virgină
Se 'ncinge lupta între Soare
Şi noapte — nordica regină —
Cu negrele-i oştiri barbare.

Cumplita luptă se încinge
Intre 'ntuneric şi lumină!
Dar Soarele săgeata-şi frânge
Şi Nopţii steagu 'nvins şi-închină.

Cu braţul frânt, cu arma ruptă,
Plutind în bălţile de sânge:
Ca un stegar, rănit în luptă,
Pe câmp în agonii se stânge...

Cu ochi paingeniţi de moarte
Sub tremurândele-i pleoape,
Se sbate 'n aiurări, departe,
Târându-şi trupul către ape...

Apoi, clipind peste meleaguri,
Se prăbuşeşte 'n întuneric,
Iar noaptea negrele ei steaguri
Deasupra-i fâlfâie misteric.

VREMURI DE PRIBEGIE

Doamne, vezi cum vin din 'pustă
Nouri negri de lăcustă,
Cum vin norii vălvătaie,
Fluturând ca o văpaie,
Pârjolindu-ne ogorul,
Sugrumându-ne poporul...
In cernita depărtare,
Ochii cât cupriud în zare:
Oameni, tabere şi turme,
Şirul nu mai vezi să-şi curme;
Cară, pline cu povară,
Bejănari — fugari din ţară, —

Copilași — răzleți de mume —
Rătăcind, se duc în lume...
Oameni înhămați la hloabe,
Babe, gârbove și slabe,
Cari par'că's niște gheme...
Și moșnegi, albiți de vreme,
Vechi — ca niște sfinți din veacuri —
Sprijiuindu-se 'n toiaguri,
Iși iau drumul pribegiei,
Vatra părăsind urgiei..
Iar în urmă: lanu-i drum,
Ceru-i flăcări, câmpu-i scrum,
Și cât vezi sub zări, departe,
Totul e prăpăd și moarte:
Numai sate 'ncenușite,
Numai visuri prăbușite,
Numai câmpuri sângerate,
Numai cruci nenumărate;
Lângă drumuri: cruci cernite,
Țării mele răstignite!...

CETĂŢUIA

Cetăţuie, Cetăţuie,
Cuib al păcii şi-al iubirii,
Pasul meu spre tine suie,
Mânăstire de furnică,
Ce te-ai prins la sânul firii,
Ca un cuib de rândunică!

Nu ţi-i teamă de furtună,
N'ai nici frică, n'ai nici grijă;
Fie ziua rea, sau bună,
Cântă clopotele serii
Ruga 'n limba lor de schijă —
Imnul binecuvântării — ...

Cetăţuie, scut de *pară*, —
Tron al sufletelor noastre —
Gândul meu spre tine sboară,
Duce ruga mea ferbinte
Către zările albastre,
Către cerurile sfinte.

Cetăţue, glas de-aramă,
Sună-ţi clopotele serii,
Chiamă-ţi fiii, ca o mamă,
La vecernea suferinţii:
Să veghem, la jertfa ţării,
Pe altarul Biruinţii...

Iaşi, 1917

LA HOTARĂ...

Colo 'n câmpie, la hotară,
Martirii dorm sub reci morminte
Fără de cruci! Luaţi aminte:
Sunt morţii noştrii pentru Ţară!...

In fiecare dimineaţă,
Voi, mamelor, 'nălţaţi o rugă
Pentru vitejii din irugă,
Cari au apus în zori de viaţă...

Aprinde-ţi inimile voastre·
Ca lumânările din sfeşnic —
Deapururea să ardă veşnic,
Pe-altarul suferinţei noastre...

O, Ţara mea de vitejie!
O, Ţara mea de chin şi jale!
Tu ai atâtea cruci în cale
Şi atâţia morţi în pribegie!..

POMENIREA MORŢILOR

Câmpia e 'mbrăcată în strai de sărbătoare,
Sus ciocârlia cântă solia primăverii,
E şesul plin de fluturi şi cerul plin de soare:
Sunt Paştele blăjine cu hramul Invierii...
Şi numai Cimitirul e hărăzit tăcerii...
Cei odihniţi în pace deapururi îşi dorm somnul,
Dar azi la răposaţii şi drepţii întru Domnul
Vin Vii să se 'nchine la dragele morminte...

Sub albe cruci de piatră, cu cioburi de cuvinte,
Acolo-şi dorm străbunii odihna lor eternă,
Cu patimile vieţii şi sbuciumul de veacuri;
Acolo îşi găsiră durerii alinare şi chinurilor leacuri;
Din tot ce-au fost rămase un pumn de oseminte,
O hârcă 'ngălbenită şi-un negru strat de ţernă...

Aice, la morminte, durerea-şi plâng cu toţii;
O lume-şi plânge jalea şi tânguirea vieţii:
Mireasele-şi plâng mirii, ca zorii dimineţii,
Surorile-şi plâng fraţii şi văduvele sòţii,
Orfanii-şi plâng părinţii şi mamele orfanii,
Nepoţii îşi plâng bunii, iar bunele nepoţii,
Bătrânii fericirea trecutului şi anii...

Cum stau bătrânii gârbovi, cu braţe 'ncrucişate,
Cu ochii duşi departe — în lumea cu dreptate —
Par pietre solitare de veghe la morminte,
Iar mamele bătrâne, în negrele veşminte,
Cum stau aşà, perdute pe gânduri, în tăcere,
Par stane împetrite de jale şi durere...

Când preotul citeşte al morţilor pomelnic,
Spre veşnica odihnă şi sfânta pomenire,
Şi pace le imploră cuvântul lui sfielnic,
Iar corul intonează eterna prohodire:
Un vaet de durere să sbate pe morminte
Şi, ca un glas din ceruri, răspunde un glas de clopot,
Iar capetele goale — un lan de spice 'n ròpot —
Şi-apleacă fruntea 'n ţernă, la sfintele cuvinte:

— Preasfinte Dumnezeule, Tu Cel fără de moarte,
Pre cei morţi odihneşte-i în loc făr'de suspine;
Pre cei căzuţi în lupte, pe largi câmpii străine,
Pre cei perduţi în mare, de ţara lor departe,
Pre cei jertfiţi pe-Altarul Mărirei pentru Ţară;
Pre cei bătuţi în cue şi ferecaţi în lanţuri,
Pre cei căzuţi de foame şi sete la hotară,
Pre cei de vii cu zile înmormântaţi în şanţuri,
Pre cei fără de cruci şi fără de morminte,
Preasfinte Dumnezeule, cerescule Părinte,
Aşează-i în locaşul de veşnică odihnă,
Şi dă-le tuturora sălăşluire 'n tihnă,
Şi sufletelor dă-le eternă mântuire,
Spre veşnica, veşnica lor pomenire!..»

DE SUB JUG

1912—18

LEAGĂNUL VECIEI

Voi, sărăcăcioase sate,
Cu căsuţe albe 'n vale;
Iar în case tupilate:
Suflete de chin şi jale...

Mai eri: rai ni era satul;
Voi: boieri pe răzeşie;
Astă-zi: slugi la Impăratul
Şi argaţi pe-a lui moşie!...

Măi, române, vai de ţară!
Eri: arcaş viteaz în lupte:
Astă-zi: la streini, la scară,
Cerşetor în haine rupte?...

Veneticului ce-i pasă
De umila ta făptură,
Când te 'ndoi sub jug şi coasă
Şi nu ai de-o 'mbucătură?...

Grele timpuri, crudă soartă,
Să fii rob făr' de cuvinte...
Dar ca mâini ne-o bate 'n poartă
Ceasul desrobirii sfinte!...

* * *

Va veni cu vremea iară,
Voi, făuritori ai pânii,
Peste plaiuri, peste ţară,
Să fiţi pururea stăpânii!...

De-or veni duşmani din puste,
Din deşerturi, de departe,
Nouri negri de locuste:
Nistru 'n valul lui să-i poarte!

Voi plugari, copii ai gliei,
Apărând a Ţării vatră:
Sub urgia vijeliei
Staţi ca munţii cei de piatră!..

Căci câmpiile albastre,
Unde-i azi stăpân streinul,
Toate au fost odat' a noastre
Şi Soroca şi Hotinul...

Vechi cetăţi, ce poartă urme
De străbuna vitejie,
Şi păstori cu mii de turme,
Păşunând pe-a lor moşie!...

Când în codru, pe cărare,
Umblau cetele voinice:
Vânători de căprioare
Şi de fiare venetice!...

* * *

Ce mai lume-a fost 'nainte,
Ce mai viaţă-a fost pe vremuri:
Când ţi-aduci de toate aminte
De durere te cutremuri!

Azi privesc, de la răstimpuri,
Hăt! la marginea răscrucii:
Unde-s falnicile timpuri?
Unde-s codrii şi haiducii?!...

* * *

Voi, sărăcăcioase sate,
Cu căsuţe albe 'n vale;
Iar în case tupilate:
Suflete de chin şi jale...

Voi, colibelor de trestii,
Lângă vatra c'un cărbune:
Ați păstrat graiul povestii
Și povețele străbune...

Voi sunteți nădejdea țării,
Viitoru'n zări albastre:
Cuib al jertfei și-al durerii,
Leagănul veciei noastre!

Mai 1912.

LA VADUL DE LA NISTRU

Priveşte'n nesfârşit: e stepa ocean,
Movilile din zări par insule pe mare...
N'auzi în depărtări un chiot, o chemare,
Iar drumu-i făr'de spor şi nu zăreşti un han...

In sboru-i către munţi s'avântă un vultan...
Dar cine-a speriat vulturul la hotare?
Ce nori se văd pe cer? Ce vuet creşte 'n zare?.
Sunt hoarde de barbari, trimise de Sultan?...

Hei, Pârcălabi, pe cai, porniţi în trap buiestru!
Şi voi, scumpi Soroceni, arcaşi ai lui Ştefan,
Voi stăvilari din vremi puhoiului sinistru!...

Să ploaie cu săgeţi, iar greul buzdugan
Să dârdâie, isbind în tigve de duşmani...
Din turci să dregem pod în vadul de la Nistru!.

CETATEA ALBA

Măreţ şi'nalţă fruntea de turn Cetatea Albă,
Pereţii ca zăpada cu negrele zăbrele:
De când s'a dus Stăpânul s'au tras zăvoare grele,
La porţi şi pe cărare crescut-au spini şi nalbă.

Iar tânăra Domniţă — o porumbiţă dalbă —
In haine mohorîte, suspină 'n colivie:
Aşteaptă Voevodul din bătălii să-i vie,
Şi-i cad mărgăritare din ochi pe scumpa-i salbă...

In nopţi târzii de veghe, încătuşindu-şi dorul,
Din zori în zori Domniţa în taină visu-şi toarce,
Şi în năframa-i albă ea lacrimi multe-şi stoarce,
Văzând că nu mai vine din luptă Domnitorul...

Domniţa mea, nu plânge, căci mâini se va întoarce
Cu oastea lui vitează în ţară Voevodul:
Şi-l va primi cu chiot şi cântece norodul,
Şi na 'ncăpea'n Cetate — dobânda să-şi descarce...

Cutezător rădică-ţi spre soare fruntea dalbă!
Iar mâini, când va apune în uruit sinistru
O lume de sclăvie, — drept stăvilar la Nistru —
Te vei 'nălţa din vremuri, o, tu, *Cetate Albă!*...

DOINA 'NSTRĂINĂRII

Din culme fluerul adie
Duios o doină în tăcere,
Vărsând pe câmp melancolie
Şi'n suflet revărsând durere.

Ascult-o de peste hotare,
Cum plânge doina şi suspină,
Cum sună ea a deşteptare,
Din noaptea fără de lumină!

In seri de primăveri albastre
Ascultă-i bocetul durerii:
E glasul desnădejdii noastre,
De peste brazda 'nstrăinării...

O, doină, — rugă 'nălţătoare —
Cât vei cânta tu şi vei plânge:
Cu tine Neamul meu sub soare,
In veci de veci nu se va stânge!

Iulie 1912, Chişinău.

CANTECE PASTOREȘTI

BALADA CIOBANULUI

I

Fost'a, fost odată
O Ţară bogată
Cu câmpii întinse,
Cu păşuni neatinse,
Cu codrii cărunţi
Şi cu falnici munţi:
Munţii pân' în nouri,
Şi codrii cu bouri,
Iar pe câmpuri verzi —
Turme şi cirezi,
Păşteau ierbi cu cimbru,
Păzite de-un Zimbru.„

Iar în ţară, măi,
Pe câmpii şi văi,
Cine locueà,
Cine-o stăpâneà?
Un Cioban sărac —
Un vlăstar de Dac:
Păstor de la munte
Cu plete cărunte
Şi cu barba sură:
Chipeş la făptură,
Sprinten la statură,
Şoim — la cătătură...
Iar la îmbrăcăminte
Haine potrivite:
Cojoc de cârlan,
Mantà şi suman,
Bernevici cu creţi,
Opinci de mistreţi,
Şi-o căciulă 'n cap —
Blana unui ţap...

Un păstor sărman,
Un baciu năzdrăvan,
Care să trezì,
Care răsărì
Pe acest pământ,
Roditor și sfânt,
Cu brazii din munți,
Cu codrii cărunți,.
Era țara lui —
Largul câmpului:
Cât priveai în zare —
Zări făr' de hotare —
De pe munți înalți,
Din culmi de Carpați,
Cât cuprinde 'n jur —
Cerul dimprejur,
Ochiul cât zărea,
Șoimul cât bătea:
De la miaza-zi —
Pân la miază-noapte,

Câmpia întinsă
De la alba Tisă
Pân la Marea-neagră,
Şi până la Nistru...
Şi cât mai zărea
Peste Dunărea!...
Baciul cât trăea
Turmele-şi plimbà
Sub codrii cărunţi,
De la văi la munţi:
Iarna — lungă cale —
De la munţi la vale;
Vara şi mai lungă —
Culmele s'ajungă:
Ierbele să-i crească,
Turmele să-şi pască...
Iar în fapt de sară,
Intr'amurg de vară
Baciul — năzdrăvanul —
Işi scotea cavalul

Şi prindeà - prindeà
Doina a 'ngânà:
Din caval doineà —
Turmele-i porneà,
Munţii clocoteau,
Codrii suspinau...
Când doinea de jale —
Plângeà turma vale,
Când doinea cu foc —
Turma-i sta pe loc,
Fermecată stà,
Sta şi ascultà:
Codrii cum suspină,
Munţii cum se 'ngână...

*

Ciobănaş din deal,
Mai zi din caval
Cântul de iubire —
Doina de pornire:

Valea să răsune,
Turma să s'adune,
Printre văi şi stînci,
Sunând din tilinci,
Să se adune 'n văi
Oile plăvăi,
Să se prindă'n hori —
Mândrele miori...

II

Şi mereu aşà
Turmele-şi păşteà,
Harnicul Cioban,
Baciul năzdrăvan,
Păstorind o viaţă,
Zi de dimineaţă,
Imbiind din urmă
Stătornica-i turmă:

Vara la varatic,
Iarna la ernatic,
Indurând nevoi,
Viscole şi ploi,
Geruri şi ninsoare,
Arşiţe de soare
Şi sete şi foame,
Şi vânturi pe coame:
Toamne furtunoase,
Ierne viforoase...
Neguroasa vreme,
Cum prindeà a geme,
Cobora 'n povarnă
Turmele pe iarnă,
Se lăsau în văi
Oile ţigăi —
Către dumbrăvioară,
Pân în primăvară,
Pân la zi cu soare,
Colţul când răsare...

. . . .

Raza cum luceà,
Iarba cum mijeà,
Cum înmugureà
Codru'n rămureà,
Pornea şi Ciobanul
Turma cu cavalul
Oile cornute —
De la şes la munte,
Din fluier doinind —
Turma îmbiind :-
Doina-i glăsuia,
Turmele-i suia
Printre văi şi stînci,
Sunând din tilinci...
Doina îngână —
Valea răsună,
Munţii clocoteau,
Codrii suspinau...

. . . .

Tot mereu aşà
Turmele-şi păşteà

Harnicul Cioban,
Baciul năzdrăvan,
Păstorind o viaţă,
Zi de dimineaţă,
Stârnind pân la zori
Mândrele miori...
Turmele păscând,
Oile mulgând,
Şi hrănind copiii
Din fruptul câmpiei,
Invăţând flăcăii
Şi mustrând dulăii
Pentru zile rele,
Pentru vremuri grele...

. . . .

Şi din an în an,
Baciul năzdrăvan
Sporià bogăţia,
Mărià avuţia —
De-a umplut câmpia:

Cu turme de oi,
Cu cirezi de boi,
Herghelii de cai —
Ţara toată-un rai!..

. . . .

III

Dar din jur vecinii
Il pândeau, păgînii,
Pândeau zi şi noapte,
Ca să-i sară 'n spate:
In nopţile sure —
Oile să-i fure...
Căci de multă vreme,
Haitele viclene,
Năzuiau cu ură
La bătrâna şură,

La câmpia lată,
La ţara-i bogată:
Cu turme de oi,
Cu cirezi de boi,
Şi cu herghelii
De roibi, pe câmpii...

. . . .

Iată că 'ntr'o noapte,
Pe neaşteptate,
Haitele streine,
Fiarele vecine,
Din pustii deşarte,
Din stepe 'ngheţate,
In potăi flămînde,
Căutând merinde,
Au pătruns in ţară,
De peste hotară,
Năvălind la stână,
La stâna bătrână...
Lupii cum sosiră,
Toţi să năpustiră

In ocol la boi,
La turma cu oi...
Când îi auzì,
Baciul să trezì,
Şi-şi starnì flăcăii,
Şi-şi strigă dulăii:
Gloate şi Ciobani
Cu hoţii - duşmani —
Toţi se 'ncăerau —
Piept la piept luptau
Pe viaţă şi moarte
O într
Dar lupii mişei
Aveau colţii rei:
Unde-i înfigeau —
Oasele frângeau,
De unde muşcau —
Carnea otrăveau...
Dară şi păstorii —
Baciul cu feciorii:

Căngi unde 'mplântau —
Inimi sfâşiau,
Bâte când isbeau —
Capete sdrobeau,
Capete haine —
De fiare streine...
Zorii când mijeau —
Fiarele fugeau...
Şi-au perit în noapte
Haitele turbate,
Hărţuind din urmă
Sfâşieata turmă,
Umplând văile —
Cu ţigăile,
Şi bulboanele —
Cu bârsanele,
Şi ponoarele —
Cu mioarele...
Lăsând pe colină,
La bătrâna stînă

In loc de cornute —
Capete perdute,
In loc de miori —
Capete cu flori,
Cu flori sângerate —
Pe la gât legate...

IV

Iar în zori de zi
Baciul când privì,
Când zărì Ciobanul,
Ce-i făcù duşmanul,
Viaţa-şi blestema,
Rău se văicăra,
După cănară —
După turma sa:
Turma de miori —
Hrănită cu flori,

Turmele cornute,
Crescute la munte,
Ce le păstorì
Viaţa cât trăì,
Cântându-le 'n deal —
Doina din caval,
Doinindu-le 'n vale —
Cântecul de jale...

. . . .

Dar pe gând nu stà,
Grabnic se luà
După lupi din urmă —
Să-şi afle de turmă,
Să porni prin lume —
Turma să-şi adune:
Trecu codru des,
Câmpuri verzi cu şes,
Suì munţi cărunţi —
Cu nouri pe frunţi,
Coborî prin stânci —
Prăpăstii adânci,

Mult timp a umblat —
Mult a căutat:
Ţara 'n lung şi 'n lat —
De turme n'a dat...

. . . .

Iar mult nu gândì —
Şi la drum pornì—
Hăt *peste hotară,*
Dincolo de ţară:
Peste nouă mări,
Peste nouă ţări,
Din caval doinind —
Turmele chemînd...
Trecu multe veri,
Multe primăveri —
Turma — nicăeri!...

. . . .

Şi umblà Ciobanul,
Căutând duşmanul,
Lumea 'n lung şi 'n lat,
Cât ceru 'nstelat.

Umblă multe veri,
Multe primăveri,
Toamne furtunoase,
Ierne viforoase,
Indurând nevoi,
Viscole și ploi,
Geruri și ninsoare,
Arșițe de soare,
Căutând zădarnic
Și plângând amarnic
Oile cornute —
Turmele perdute...
Trecù munți cu văi
Și codrii cu zmei,
Neguroase stânci,
Prăpăstii adânci,
Bătù nouă țări,
Trecù nouă mări,
De când tot umblă —
Turma nu-și află...

. . . .

V

Iată că 'ntr'o vară,
Intr'o primăvară,
Zorii când mijeau,
Ochii ce-i zăreau :
Ce zări Ciobanul —
Baciul năzdrăvanul?
Zări de pe-o culme —
Perdutele-i turme:
Cât priveai în zare
Pe-o câmpie mare,
Nu flori înfloreau —
Turmele-i păşteau:
Floare lângă floare —
Mândrele mioare,
Oile cornute —
Turmele perdute...
Iar în jurul lor,
Cini erau păstori?...

Păzitori streini —
Cu potăi de câni —
Toţi cu bâte grele
Şi haitele rele...

. . . .

Iar atunci Ciobanul
Işi scoate cavalul
Şi prinde-a 'ngână,
Prinde-a suspină
O doină de jele —
Pentru miorele,
O doină de dor —
De pornirea lor...
Auzind cu jale,
Oile din vale,
Doina de pornire —
Glasul de iubire:
Porniau cârdurèle
Din văi şi vălcèle,
Urcând culmele —
Toate turmele...

Când zăriau vecinii,
Când vedeau streinii,
Haitele-asmuţiră,
Toţi se repeziră —
După biata turmă,
După oi din urmă:
Ca să le despartă
Şi să le împartă ;
Ca să le sfâşie,
Ca la căsăpie...

. . . .

Iar bietul Cioban —
Baciul năzdrăvan,
Chiuì odată —
Peste Ţara toată:
Şi-i săreau flăcăii,
Năvălind ca zmeii,
Şi-i veneau dulăii —
Tot de-a lungul văii,
Gloata şi Ciobanii,
Luptând cu duşmanii —

Toți se 'ncăerați —
Piept la piept luptau
Pe viață și moarte —
Ca 'n strașnica noapte...
Dar hoții mișei —
Aveau cânii rei;
De unde mușcau —
Carnea otrăveau,
Colți unde 'nfigeau —
Oasele frângeau...
Dară și păstorii —
Baciul cu feciorii:
Căngi unde 'mplântau —
Inimi sfâșieau,
Bâte când isbeau —
Capete sdrobeau:
Capete haine —
De haite streine...
Și luptau flăcăii,
Piept la piept, ca zmeii,

Şi porneau dulăii
Tot de-a lungul văii :
In vârtejul goanii,
Fugărind duşmanii,
Hăt, peste hotară —
Din sarmana Ţară...

. . . .

Astăzi laolaltă—
Turma-i adunată —
Cum a fost odată,
In ţara bogată :
Cu câmpii întinse,
Cu păşuni neatinse,
Cu râuri de ape —
Turme să se-adape,
Cu codrii cărunţi
Şi cu falnici munţi,
Munţii până'n nouri,
Şi codrii cu bouri,
Iar pe largi câmpii —
Mândre herghelii,

Şi turme de oi,
Şi cirezi de boi,
Ce pasc ierbi cu cimbru,
Păzite de-un Zimbru....

CÂNTEC PĂSTORESC

Bate rece vânt de toamnă
Şi furtuna bate-rece,
Neguroasă vremea trece,
Zi cu zi 'n răboj însamnă...

Bate vântul peste brazi,
Peste brazii de pe creste:
Ce-a fost eri, azi nu mai este,
Mâne nu va fi ca azi...

Prinde ploaia 'n nori să fiarbă
Şi furtuna 'ndoaie pomul;
Iar sub ani se 'ndoaie omul,
Ca sub vânt un fir de iarbă.

Bate viforul în noapte
Şi ca viforul trec anii,
Iar sub vifor stau Ciobanii —
Munţii în cojoc de lapte...

Ziua 'n câmp păstori de turme
Pe sub codru, pe sub poale:
Cântă doina lor de jale,
Dorul inimei să-şi curme...

Noaptea, povestind la vatră,
Mândra neamului scriptură,
Minunata lor făptură
Pare că-i cioplită 'n piatră...

Bate vântul, plouă, ninge
Peste pletele cărunte,
Munţii stau, voind să 'nfrunte
Vremea... Moartea nu-i atinge...

Infruntând furtuni şi vifor,
Supravieţuind cât hăul,
Vor sta pururi, ca Ceahlăul,
Badea Gheorghe, moş Nichifor!

BRUMARUL

Brumarule,
Hoinarule,
Cu oi ţigăi de nori,
Din plaiuri te cobori:
  Cu oile,
Doinind de jale;
  Cu ploile,
Vuind pe vale;
Cu turmele,
Din bici pocnind;
Cu brumele,
Tot veştejind;

Cu căprele
   Dalbe,
Omăturile
   Albe...
Cu iezi
Sburdalnici,
Cu fulgi
Şăgalnici...

   Brumarule,
   Doinarule,
Din plaiuri te cobori
Cu oi ţigăi de nori:
   Cu cârdurile,
In viers de fluer;
   Cu vânturile,
Doinind în şuer...
   Sărmanule,
   Ciobanule,
Tu cât trăeşti,
   Doineşti:

Şi zi şi noapte
  Suspină
  Fluerul;
Iar vântu 'n şoapte
  Ţi 'ngînă
  Şuernl...
Doineşte buciumul —
  Suspină văile —
Şi-ţi plânge sbuciumul
  Pe toate căile!...

IARNA

Peste dealuri, peste ţarnă,
De la munţi spre văi
Şi-a pornit bătrâna Iarnă
Oile ţigăi...

Baba sprintena şi dalba,
Cu plete cărunte,
In cojoc de neauă albă,
Vine de la munte...

Când 'ii flutură cojocul
Miţele din nori,
Işi încep sburdalnic jocul
Albele miori...

Crivăţul, chemând în şuer,
Paznicii dulăi,
Vine, îmbiind din fluer,
Turmele ţigăi...

Iar moş Vifor, baciu din urmă,
Chiuind sălbatic,
Din munţi mână alba-i turmă
La şes, la iernatic...

LA ȚARA

LA ŢARĂ

Nòaptea umedu-i burnùs
Negru, de mătasă,
Pe la poale cu hurmùs
Dimineaţa-şi lasă.

Stelele pe cer se stâng,
Picurând în zare:
Ochi albaştri, cari plâng,
Cu mărgăritare...

Zori de ziuă, cum s'aprind
Se stârnesc bătrânii
Şi oftează, scârţiind,
Cumpăna fântânii.

Vântu 'mbie pe cărări,
Tupiluş, ca furii,
Şi suspină 'n depărtări
Freamătul pădurii.

Coasa şueră pe deal,
Moara toacă 'n vale;
Soarele de după deal
Suie 'ncet pe cale.

Din potcoave aurii
Murgu-i bate 'n zare;
Snopi de raze purpurii
Scapără sub Soare!...

INTR'AMURG

Târziu truditul Soare, din zări îndepărtate,
Pe 'mbujorata-i punte, coboară spre amurg;
Dând pinteni de jăratic la obositu-i murg;
Iar umbrele de nouri ca ape revărsate,

Peste câmpii şi lanuri în râuri negre curg...
In sfeşnice de aur s'aprind făclii curate,
Ce strecură lumină pe văile 'noptate...
Trudiţi şi muncitorii în spre cămin se scurg...

Pornesc de pe câmpie şi turmele spre stână...
Pe gânduri dus ciobanul stă 'n cârjă rezemat,
Sub poala unui codru; iar flueru-i îngână

O doină legănată... şi-atât de jalnic plânge,
Că frunza 'n codru verde suspină 'ndurerat,
Şi din amurg cad lacrimi-mărgăritari de sânge...

SUB VRAJA LUNII

Munţii la hotare tainic stau de pază
Sentinele treze cetelor de neferi,
Noaptea îşi încinge brâul de topază
Şi la gât îşi pune salba de luceferi.

Ropot de copite înfioară dealul:
Făt Frumos prin codru vine zmău în goană,
Căci l-aşteaptă tainic — să-i adape calul —
La fântâna zânii mândra Cosânzeană...

Luna își ridică ciutura de aur
Și-o apleacă 'n nouri, de pe-un vârf de stâncă,
Ca să prindă 'n cup'al stelelor tezaur
Din fântâna nopții neagră și adâncă...

Iar apoi din naltul cumpenei albastre
Ciutura de stele și luceferi plină
Varsă peste golul crestelor sihastre
In cascada lunii: aur de lumină.

Făt Frumos cuprinde zâna 'n brațe sprinten,
Căci e noaptea scurtă, doru-i făr'de sațiu:
Să înalță 'n scară, murgului dă pinten
Și se pierde 'n zare, scăpărând în spațiu...

IN ZORI

S'aprind ca trandafirii zorii,
Şi noaptea haina neagră-şi zvârle;
Prin erburi izbucnesc şopârle
Şi'n cer prind să 'nflorească norii.

Iar apele, şoptind în gârle,
Asurdă scârţâitul morii...
Stârniţi din somn uşor păstorii
Pornesc cu oile din târle...

De sub pădure, de la stână,
Răsună dulce un vers de fluer —
O doină tânguios îngână...

O, cine inima își frânge,
Ce suflet chinuit se plânge
Și vântul plânsu-i poartă 'n șuer?

PE VALEA PRUTULUI

Amurgul — liliac de noapte —
Pe aripi negri de mătasă,
Molatec fălfâind se lasă
Peste câmpii şi lanuri coapte.

Pe cărăruşa, ce se pierde
Sub zări, cosaşi se 'ntorc din luncă,
Ducând, în corpul frânt de muncă,
Miros de flori şi iarbă verde.

Nevestele pun foc în vetre,
Copiii legănând în poale,
Şi fumu-albastru 'n rotocoale
Se 'nalţă din cămin de pietre.

In vale Prutul, pe sub maluri,
Aleargă, gâfâind sub plute,
Cu umbrele lor negre, mute,
Oftând din când în când în valuri;

Iar Codru — 'nvăluit de nouri —
Cu fruntea 'n zări, îngândurată,
Súb poala nopţii înstelată:
Pare-un păstor de negri bouri.

Luceřărul pe-a zării treaptă
Se urcă'n noaptea vrăjitoare:
O, turm'a stelelor mioare,
Sculaţi, — Păstorul vă aşteaptă!

SECERIŞ DE AUR

Se 'ndoaie grânele pe dealuri
Sub spicele de aur, coapte,
Iar vântul, ca pe-un râu de lapte,
Increaţă lanurile 'n valuri.

In vale murmură în şoapte
Părâul, şărpuind sub maluri,
Iar negura, cu-albastre şaluri,
Imbròbode pământu'n noapte...

Din câmp se scurg secerătorii...
O, voi, ce vă treziţi cu zorii,
Să adunaţi în clăi tezaur,

Când veţi porni să 'ncingeţi hora,
Pe lanul vostru-al tuturora,
Voioşi la seceriş de aur ?..

NOAPTE DE VARĂ

Sara astru lângă astru
Crește pulbere de stele:
Cerul e un lan albastru,
Lan de grâu cu viorele,
Grâu cu spicele de aur...
Luna — secere de foc —
Scăpărând de pe-un coclaur,
Tot zorește: nu se coc
Holdele șerpuitoare,
Lanurile roditoare,
Să se prind-a lunei seceri
Cu luceferii la 'ntreceri,
Scânteind în zori-la muncă,
Peste deal și peste luncă...

Noaptea-și plimbă tainic dorul
Și tristețea pe cărare,
Printre lan, Sămănătorul
Negrelor mărgăritare:
Un preot — monach sihastru,
Un moșneag, bătrân ca vremea,
Pe frunte cu diadema,
Lucitoare ca un astru,
Cu pletele de zăpadă
Și cu barba pân la brâu,
Pe cerescu-i drum albastru —
Drumul robilor, de argint —
El se plimbă, ca să-și vadă,
Dacă-i copt lanul de grâu,
Lanul Lui de mărgărint...

Și, privind câmpia coaptă,
Ridicându-și mâna dreaptă,
Binecuvântează harul
Lanurilor fermecate...
Apoi își privește Carul:
Roțile de-s ferecate,

De ~ bine dres proţapul,
C'o să 'njuge patru tauri,
Ca să-şi poată duce Omul
De pe lan atâta aur!..

Mai priveşte apoi în zare
Lungul drumului cel mare,
Lungul şleahului, ce duce
De la câmp la arii lucii,
Şi dă robilor de grijă:
Aria să-i fie schijă;
Drumul Robilor, ce duce
Către arii, la răscruce,
Să-l presare cu argint,
Cu năsip de mărgărint,
Să scântee şini de-oţele,
Pulbere de mii de stele!..

Şi mai dă la slugi povaţă:
Păn'în zori de dimineaţă —

Holdele fiindu-i coapte —
Să le-adune peste noapte,
Să le adune 'n clăi pe lună,
De pe deal şi văgăună:
Ca să stee clăile,
Strălucind ca stelele...

Iar în zori,
La cântători,
Să scârţie carele
Pe toate ogoarele,
Ţinând şleahul către arii,
Către netede făţarii:
La aria Domnului,
La sălaşul omului,
La trierul grânelor,
La 'mblătitul pânelor...

Grâul să se triere,
Să-l vânture grierii,

Pe când găinușele —
Aurindu-și gușele —
Să culeagă pânele,
Alegând neghinele;
Iar cocoșul, guraliul,
Fir cu fir s'aleagă grâul...

Peste noaptea fermecată
Toate-au fost la Domnul gata:
Grâul cu săcările,
Scăpărând ca stelele,
Luminând ca zările,
Au umplut cămările...

Aurul — comorile,
Revărsând ca zorile,
Strălucind ca soarele,
A umplut hambarele!..

Iar în zorii dimineţii,
Slugile de pe irugă
Işi înalţă calda rugă
Către Soarele Vieţii,
Către Pronia Divină,
Binecuvântând Aurora,
Ce-şi revarsă, ca din prora
Lumii — aur de Lumină —
Spre belşugul tuturora!..

FĂURITORII

I

Plăvanii trudnic suflă, greu opintind la carul,
Topit în snopi de aur, ce se descarcă'n arii;
Iar muncitorii harnici foiesc ca furnicarul,
Albind în car, pe stoguri, pe netede fățarii.

In scânteeri de raze, sub arșița dogoarii,
Pe cap cu foi de brustur, ca'ncununați cu laur,
Par ziditori de temple fantastice plugarii,
Cari clădesc biserici din cărămizi de aur...

O voi, zidari destoinici, trăiţi din truda mânii,
Albine ale vieţii, făuritori ai pânii,
Vechi ziditori de temple şi-altare pentru zei.

Când va sosi sorocul să fiţi şi voi stăpânii
Acestei lumi robite de laşi şi farisei?
Au nu şi-au uitat robii bătrânii Dumnezei?...

NOAPTE DE IULIE

II

In fâlfâiri de-àripi, ca de păun măiastru,
Amurgul se pogoară peste câmpii şi sate,
Iar umbrele de stoguri, pe ceruri profilate,
Par turnuri de biserici sub coperiş albastru.

Pe cer — în catedrala cu bolţile 'nstelate —
Ard candele de aur în licăriri de astru,
Şi'n marmora cerească, sculptaţi ca'n alabastru,
Se proectează munţii — ogive dantelate —.

Peste pământ se lasă răcoritoarea noapte,
Iar zările se'mbracă în mantii de crepuscul...
Izvoru-i numai cântec, iar codru-i numai şoapte...

Adoarme om şi floare, şi fluturul-minuscul...
Din câmp mi-aduce vântul miros de fructe coapte
Şi-mi toarnă oţelire în fiecare muscul...

LITANII DE TOAMNA

CULESUL VIILOR

Toamna'n coşuri aurii,
Impletite din lumină,
Strânge strugurii din vii,
Printre frunze de rugină:
Rumenii ciorchini de poamă
Şi-au întins de pe haragi
Boabe profirii de fragi,
Ca să-şi umple coşul Toamna.

Struguri negri-rubinii
Se îndoaie peste gard
Şi cum ard
Printre frunze arămii,
Pe haragi aprinşii struguri
Par'că-s inimi de fecioară,
Inimi cari ard pe ruguri,
Pâlpâind cu stropi de pară
Pe-un jertfelnic...

Lângă vatra de jăratic,
Pe jertfelnicul din cramă,
Ce zoreşte fluturatic,
Stau păgânii preoţi, care
Storc din strugurii de poamă,
Ca din inimi de fecioare,
Storc din boabe de rubin:
Roşul sânge-negrul vin —
Care-l toarnă'n butii pline,
Pentru slujbile divine...

Iar apoi, turnat în vase,
Vinul tămâios de poamă,
Va sta cetluit în cramă
Pentru sărbători frumoase...
Şi din vechi mai vechi cu anii,
La cucernice litanii,
Din potirele cu vin,
Cu mărgăritari de spume,
Se va 'mpărtăşi o lume,
Ca din sângele divin!...

SUSPINE DE TOAMNĂ

Toamna tristă şi târzie,
Impletind cununi de laur,
S'a lăsat peste câmpie,
Ca un patrafir de aur.

Iar din codrul singuratic
Şi din curpenii de vie,
Pică frunze de jaratic
Peste ţarina pustie...

Corbii — cor cernit de clerici —
Trec în sbor, ţipând a jale,
Peste negrele biserici,
Peste lanurile goale...

Iar cupola cenuşie —
Ca o criptă grea se lasă: —
Peste inima-mi pustie,
Peste dorul ce m'apasă...

ȚOAMNA LA ȚARĂ

Cad galbini... galbini-foi de toamnă-
Pământul aurul şi'mparte
Şi zi cu zi 'n răboj însamnă
Belşugul roadei, ca'ntr'o carte...

Mai are doar cules de vie,
Căci holdele şi-a strâns din ţarnă:
O, poate crivăţul să vie,
Pământu-i pregătit de iarnă!

Iar Toamna'n coşuri împletite
Şi-adună rodul din grădină;
Gutui şi mere pârguite,
Cu miros dulce de sulcină...

Din ruginiile podgorii,
In coşuri cu ciorchini de poamă,
Vin legănat culegătorii,
Cotind cărara către cramă...

Sub frunze strugurii de sânge
Mocnesc, ca rugurii sub vreascuri,
Dar rând-perând Vieru-i strânge
In braţe trudnice de teascuri...

Şi de sub teasc, ca dintr'o rană,
Din tăetura unei vine:
Se scurge sângele pe vrană
Şi... vinul fierbe 'n butii pline...

În jur cinstesc români detreabă
Şi'nchină'n rând, pre cum se cade:
Un moş pletos c'un ciot de babă
Să prind la horă printre cade...

Duşmanii uită uri şi pisme,
Ciocnesc! Spumează'n cane vinul
Şi vai de talpa bietei cisme,
Când s'o 'ntărta la joc creştinul!..

Un socru, închinând c-o soacră,
Bat palma să-şi mărite fina:
Vezi strugurul de poamă acră
Ce poate face, bată-l vina!

Zac moarte, ca pe năselie
Ciocane, coase, plug şi seceri:
E toamnă 'n ţară... veselie
Şi chef şi chiot şi petreceri!..

ZĂDARNIC

E toamnă... Cerul plânge-afară,
Iar tu stai tristă la fereastră,
Tânjind, ca florile din glastră,
La amintiri de primăvară...

Sub zări trec nouri de cenuşe,
Iar pe câmpiile cernite
Porumbii par cucori rănite,
Ce bat din aripi de pănuşe.

Privind în sbor o frunză moartă,
Stai gânditoare la fereastră,
In chilioara ta sibastră...
Doar vântu-ţi scârţie la poartă...

Un dor în taină gându-ţi toarce
Şi-ţi deapănă de aur firul...
Vezi! Codru 'mbracă patrafirul:
Ce-a fost în veci nu se va 'ntoarce!..

AGONIE DE TOAMNĂ

Amurgul picură topaze...
Iar Soarele de toamnă, trist,
Sub nimbul auriu de raze,
Plecându-şi capul, ca un Crist,
In zare răstignit se stânge,
Mijind din galbene pleoape,
Şi trupul lui plăpând se frânge
Şi lasă umbră peste ape...

Iar carnea lui, bătută 'n cuie,
Pe cer prelung agonizează...
O stea încet calvaru-i suie,
Peste întinderea de ape
Şi din abisuri luminează...

In chinuri Soarele se stânge...
Iar norii fruntea-i încunună:
Din fruntea-i palǎ muşcă spinii
Şi boabe purpurii de sânge
Ii ard pe rană, ca rubinii...

Dar suliţile de lumină,
De raze — spinii din cunună —
Despic'a norilor linţoliu...
Iar Toamna, 'nvesmântată 'n doliu,
In păr cu frunze de rugină,
Sub cruce, 'ngenunchiată 'n ţernă,
Ca Magdalena trist suspină,
Plângându-şi dragostea eternă...

TOAMNA IN PARC

In toamnă, când cerul îşi plânge
Mâhnirea, stropind chiparoşii,
Prin parcul cu-aleele triste,
Ca umbrele trec ofticoşii
Flegmatici, tuşind în batiste,
Şi scuipă petale de sânge,
Ca purpurul frunzelor roşii...

In toamua cu parcuri deşarte,
Pe-alei presărate cu gravii,
Işi scutură frunzele moarte
Copacii, tuşind ca bolnavii...
Bolnavii, priviud chiparoşii,
Ce-şi scutură frunzele moarte,
Işi numără zilele roşii...

In toamnă... de mult... pe 'nserate,
Pe tainica vieţii lee,
Cu frunze de timp presărate,
Trecea suspinând o femee
In doliu — o jalnică doamnă, —
Vrăjită de glasu-amintirii,
Plângând, în amurgul de toamnă,
Pustiul din parcul iubirii...

TĂCIUNII

Mijesc tăciunii de jăratic
In gura sobii ogolită,
Iar eu, cu gându-mi singuratic,
Veghez la vatra potolită.
Ascult cum plânge vântu'n noapte,
Inăbuşind în piept suspinul:
Şi parc' aud, în mii de şoapte,
Urzindu-mi tainele destinul...

Se stâng cărbunii — stropi de sânge —
In licăriri de flori albastre...
Aşa într'un târziu s'or stânge
Tăciunii inimilor noastre...

Tăcerea rece trist pe buze
Pecetlui-va sărutarea,
Iar golul nopţilor, de spuze,
Şi-a 'ntinde peste noi *Uitarea*...

ROMANȚA TOAMNEI

Glasul codrului trist melancolic mă chiamă
Ca un jalnic regret — glas de clopot divin, —
Şi mă 'mbie duios, ca un cântec de mamă,
Cânt de leagăn, cântat tânguios, cu suspin

— Vin-o, vin-o 'napoi, o, Stăpână şi Doamnă,
Să te strâng lângă piept, să te simt, să te-ascult,
Şi cum plânge în nopți singuratica toamnă,
S'ascultăm plânsul ei, ca un dor de demult...

Să privim din pridvor, fulguind, cum s'aşterne,
Giulgiul alb peste văi, peste zări, peste noi,
S'ascultăm monoton cântul vremii eterne,
Plânsul toamnei pustiu, prohodind în zăvoi...

Ne-om privi ochi în ochi, ceas cu ceas, petrecând,
Şi cu toamna, cu hohot v'om plânge:
Căci, ca mâini, cine ştie şi unde şi când,
Amândoi — doi streini — ne v'om stânge...

CODRUL IN TOAMNĂ

Vezi Toamna cum toarce din galbenu-i caer
Şuviţe de aur, le deapănă 'n aer
Şi ţese podoabe din fir şi argint:
Pământului giulgiu şi zării veşmint...

Se scutură frunzele toamnei, se scutură,
Sub ceruri, ca roiuri de suflete, flutură
Şi cad sângerate, pe drum singuratic,
Şi mor, ca tăciunii sub flori de jăratic...

Iar codrul — monach în bogate odejdii —
Le cântă la morţi prohodirea eternă
Şi greu, răpăind în coşciugul Nădejdii,
Cad lacrimi de ploaie, ca bulgări de ţernă...

Departe suspină un glas de fecioară...
Cad funzele moarte, ca picuri de ciară,
Pe galbena filă din Cartea Făpturii,
Iar Codrul citeşte cuvântul Scripturii :

«Nu-i plângeţi zădarnic, să-şi tulbure somnul
Pe cei adormiţi întru pace cu Domnul:
Căci nu ştiu ei jale şi nu ştiu ce-i chinul,
Zădarnic, zădarnic vă este suspinul!..»

Şi ceţele-albastre din crâng, de sub dèlniţi,
Ca fum de tămâi, revărsat din cădelniţi,
Spre cerul cel umed se urcă domoale,
Se deapănă'n nouri, cu largi rotogoale.

S'aud azi oftări şi suspine şi plângeri:
Plâng robi pe pământ, iar în ceruri plâng îngeri;
Caci Viaţa-i-Calvar, svârcolire de ţernă,
Iar Moartea-i-Uitare şi Pace eternă...

Ca frunza şi omul şi fluturul moare,
Şi gâză şi floare şi raza de soare:
Şi tot ce-i vremelnic se stânge cu firea;
Iar Codrul-monach le citeşte psaltirea...

«Nu-i plângeţi zădarnic, să-şi tulbure somnul
Pe cei odihniţi întru pace cu Domnul:
Căci nu ştiu ei jale şi nu ştiu ce-i chinul,
Zădarnic, zădarnic vă este suspinul!..»

TABLA DE MATERII

Pagina

SUB VRAJA TRECUTULUI

ICOANE VECHI

IN PRIBEGIE 1916—17

Pagina

DE SUB JUG 1912—18

CÂNTECE PĂSTOREŞTI

LA ŢARĂ

Pagină

LITANII DE TOAMNĂ

Opere literare editate de Casa Şcoalelor

I. POEZII:

„D'atunci şi d'acolo" de *G. Ranetti* . . . . 10.—
„Flori de lut" de *G. Talaz* . . . . 8.—
„Sonete" de *Alexandrina Scurtu* . . . . 10.—
„Sufletul grădinii" de *Alfred Moşoiu* . . . . 8.—
„Svonuri din necunoscut" de *E. Speranţia* . . . . . 7.—
„Svon de pretutindeni" de *Dragoş Protopopescu* . . 7.—
„Cascadele luminii" de *Vintilă Paraschivescu* . . . 8.—
„*Gr. Alexandrescu* (poezii alese) . . . . 10.—
„*Al. Macedonski* (poezii alese) . . . . 15.—
„Poezii" de *G. Gregorian* . . . . 20.—
„Ciulegere de doine" de *G. Murnu* . . . . 12.—
„Poezii" de *Duiliu Zamfirescu* (sub. tipar) . . . . . —.—
„Mrezme din stepa" de *I Buzdugan* (sub tipar) . . —.—
„Bucolicele" de *Th. Naum* . . . . 8.—

II. POVESTIRI:

„Răsbunarea lui Moş Antohi" de *A. Mândru* . . . . 12.—
„Păcatul Rabinului" de *V. Demetrius* . . . . 6.—
„Ospăţul" de *N. N. Beldiceanu* . . . . 15.—
„Rochia Albă" de *C. Ardeleanu* . . . . 12.—
„Parabole" de *Al. Stamatiad* . . . . 8.—
„Suferinţi" de *Mihail Procopie* . . . . 8.—
„Icoane ostăşeşti" de *Maior P. Nicolescu* . . . . . . 8.—
Corneliu Moldovanu (povestiri alese) . . . . 12.—
Liviu Rebreanu („ „) . . . . 12.—
I. Dragoslav („ „) . . . . 12.—
Caton Theodorian („ „) . . . . 12.—
Victor Eftimiu („ „) . . . . 12.—
„Intr'o noapte de vară" de *E. Boureanu* . . . . . . 16.—
„Povestiri alese" de *M. Sadoveanu* . . . . 16.—
„Tăcere" de *G. Vlădescu* . . . . 12.—
„Intre Prut şi Nistru" de *N. N. Beldiceanu* . . . . . 12.—
„Poveşti" de *Lia Hârsu* . . . . (sub tipar) —.—

III. TEATRU:

„Ilderim" dramă în versuri după romanul **Reginei Maria a României** de *I. Peretz* . . . . . 12.—
„Prăpastia" de *Mihail Sorbul* . . . . 10.—
„Raţa Sălbatică" de *Ibsen*, traducere de *Laura M. Dragomirescu* . . . . 10.—
„Premergătorii" de *I. Peretz* . . . . 7.—
„Jocul Apelor" de *Alfred Moşoiu* . . . . 20.—
„Femeia mării" de *Ibsen*, traducere de *Laura M. Dragomirescu* . . . . 15.—
„Pentru Ţară" de *Const. Rîuleţ* . . . . . . (sub tipar)
„Romeo şi Julieta de *Shakespeare* traducere de *M. Dragomirescu* . . . . 15.—
„Legenda" de *Nat. Negru* . . . . 18.—
„Bucăţi alese" de *I. Peretz* . . . . 14.—

IV. CRITICĂ:

Eugen Lovinescu (Pagini alese) . . . . 12.—